

Ось і відзначила Україна 140 років з дня народження видатного спортсмена, шестиразового чемпіона світу з «французької боротьби» (греко-римська) Івана Піддубного, уродженця села Красенівка, що на Черкащині. Всі урочистості 8 жовтня обмежилися заходами в «Мамаєвій Слободі», організованими фондом Миколи Томенка «Рідна країна», КМДА та Центром народознавства «Козак Мамай». З боку уряду, як кажуть в народі, «ні пари з вуст». А шкода. В українській спортивній історії ця людина посідає чільне місце. Адже досі, якщо мені не зраджує пам'ять, шість разів поспіль ніхто з українців не ставав чемпіоном світу в жодному з видів боротьби. Івану Максимовичу це вдалося.

За логікою, з ідеєю згадати Піддубного на загальнонаціональному рівні мало б виступити Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України на чолі з міністром Дмитром Табачником. Однак, тут виявляється є певні перепони – пан міністр вважає його росіянином, а не українцем. Такі висновки, я зробив, переглядаючи книгу «Все о России», де він є одним із авторів. Згадуючи Піддубного, автори констатують наступне: «Именно Иван Поддубный показал всему миру, что самые сильные люди живут в России... В самом имени непобедимого борца слышна была Россия». Маю зауважити пану Табачнику, що він разом зі своїми колегами помиляється – Іван Піддубний показав усьому світу, що найсильніші люди живуть в Україні. До речі, це саме чотири рази, уже в XXI-му столітті, підтверджувала команда стронгменів на чолі з Василем Вірастюком, виборюючи звання «Найсильнішої нації в світі». Не пригадую, щоб ці змагання вигравали росіяни, але вірю, що в них ще все попереду.

Також варто пам'ятати, що Іван Піддубний ніколи не вважав себе росіянином, а постійно наголошував, що є з українського козацького роду. У 1895 р., коли Іван вирушив з рідного села до Криму, батько, даючи настанови сину, зауважив: «Пам'ятай, Іване, що роду ти з батька-матері козацького, запорозького, і що козаку честь дорожча матері, дорожча батька рідного. Запам'ятай, Іване, продаси честь – не син ти мені, і я не батько тобі».

Син дотримався батьківських настанов, прославивши свій рід на весь світ і ніколи не забував, що є українцем, за що, власне, і постраждав за радянських часів. Коли в СРСР проходила паспортизація населення, йому видали паспорт, де в графі національність було зазначено «русский». Піддубний, не погоджуючись з цим, звернувся до міліції з вимогою виправити помилку, але отримав відмову, тоді він сам закреслив «русский» і зверху написав «українець», за що згодом потрапив до НКВС за звинуваченням «в українському націоналізмі». Після двох тижнів допитів його випустили, але на згадку від допитів на все життя залишилися рубці на спині. Коли хтось запитував про їх

походження, борець відповідав: «Це колись так мене вчили в НКВС «ленізму» (через безграмотність не вимовляв слова «ленінізм»). За мову та за паспорт».

Такі факти з біографії Піддубного знає практично кожен любитель спорту в Україні. Правда, окремі росіяни вперто вважають його російським борцем, бо він значну частину свого життя прожив у кубанському містечку Єйськ, де власне й похований. Їм мабуть важко усвідомити, що така легендарна особистість була вихідцем із «Малоросії».

Думаю, такі особистості в нашій історії мають право на те, щоб їх згадували не в обмеженому колі знавців історії українського спорту, а й на державному рівні. Для цього не потрібно ніяких парадів, феєрверків, демонстрацій – варто показати декілька документальних фільмів про його життя і спортивні здобутки на центральних телеканалах, організувати якийсь дитячо-юнацький турнір його пам'яті з боротьби (дорослий проводиться) – це не потребує великих фінансових затрат і зусиль.

Нині в Україні склалася якась парадоксальна ситуація з відзначенням чи вшануванням круглих дат у вітчизняній історії. Теперішній владі цікаві тільки ті історичні періоди і постаті, які мають відношення до радянської епохи, або проросійські за своєю суттю. Судіть самі: в цьому році на всеукраїнському рівні ми уже відзначали День перемоги, під цю подію Верховна Рада навіть прийняла, а Президент підписав неконституційний закон, згадали пам'ять загиблих з нагоди 70-річчя початку Великої Вітчизняної війни, при цьому питання було так викручено політиками, що одних варто згадувати, інших – ні. Нещодавно знову вся Україна відзначала 70-річчя зародження Партизанського руху в Україні. Більше того, навіть звання Героя України отримали Богдан Ступка і митрополит УПЦ МП Володимир, вектор роботи яких направлений у бік Росії.

Натомість влада проігнорувала відзначення на всеукраїнському рівні 125-річчя з дня народження відомого історика Івана Крип'якевича, 155-річчя письменника Івана Франка, 145-річчя історика Михайла Грушевського, 170-річчя історика, громадського діяча Михайла Драгоманова, 120-річчя поетів Юрія Клена та Павла Тичини. Я вже мовчу про 120-річчя засновника ОУН Євгена Коновальця. Та найбільш приголомшливою була звістка, що Україна не буде з усіма почестями святкувати свою 20-ту річницю Незалежності через нестачу коштів. Тоді урядовці заявляли, що потрібно економити в умовах складної економічної ситуації – а нещодавно викинули сотні тисяч доларів на відкриття НСК «Олімпійський». Один тільки візит співачки Шакіри обійшовся, за інформацією ЗМІ, біля 500 тисяч доларів. Мені видається, що ця подія менш знакова, ніж святкування Незалежності, принаймні в усіх цивілізованих країнах саме цьому святу приділяють найбільше уваги, а про круглі дати – годі й говорити.

Між тим усі перераховані мною люди в різні періоди працювали на благо українського народу, окремі з них зі зброєю в руках боролись за нашу незалежність. Тепер про них згадують лише в тих регіонах, звідки вони родом, – принаймні, так було у більшості випадків у 2011 році.

Сумно, що влада не шанує всіх, хто прислужився українській державності, а робить це вибірково.

Володимир Гінда, історик, [УНІАН](#)

— P.S. Сумувати з приводу дій антиукраїнської влади не потрібно, адже маємо за дороговказ життя і боротьбу українських велетнів духу і сили. Козацькому роду - нема переводу.